

VÝROBA ŠPERKŮ Z ODPADOVÝCH MATERIÁLŮ

MANUFACTURE OF JEWELRY FROM SCRAP MATERIALS

Miroslava Veselá

Resumé

Bakalářská práce s názvem „Výroba šperků z odpadových materiálů“ je rozdělena na teoretickou část a praktickou část, která je zpracována formou dotazníkového šetření. V úvodu práce popisují šperk jako médium, které je prostředkem mezi nositelem a jeho okolím. V teoretické části jsem se zaměřila na kreativitu, co je kreativita a co je její podstatou. Dále jsem se zaměřila na tvořivý proces a fáze tvořivosti, motivaci k tvoření a možné faktory a bariéry, které tvořivost ovlivňují. V teoretické části popisují materiály, které se běžně využívají ve šperkařství a zpracování a využití odpadového materiálu pro šperk. V praktické části je provedeno dotazníkové šetření mezi studenty oboru Design kovu a šperku, zda je pro studenty zajímavé tvořit šperky z odpadových materiálů a proč. Se studenty jsem téma „Výroba šperků z odpadových materiálů“ zpracovávala formou rešerší a diskusí. Studenti si práci s odpadovým materiálem vyzkoušeli a dle svých možností a představ šperky vyrobili. Já jako učitel, který vede studenty ke kreativě, jsem toto téma také zpracovala a vyrobila jsem sadu šperků ze součástek z počítače.

Abstract

Bachelor thesis entitled "production of jewelry made of scrap materials" is divided in to a theoretical part and a practical part that is processed through a questionnaire survey. The introduction described the jewelry as a medium, which is the means between the wearer and the environment. In theoretical part I focused on creativity, what is creativity and what is its essence. Additionally I focused on the creative process and stages of creativity, motivation and the formation of possible factors and barriers that affect creativity. Theoretical part describes materials that are commonly used in jewelry and treatment and recovery of scrap material for jewelry. The practical part conducted a survey among students of Design metal and jewelry, whether it is for students to create interesting jewelry from scrap materials and why. I worked with students on thesis " production of jewelry made from scrap materials." I Processed it in a form of discussions and students worked with scrap material and tried their best according to their possibilities and ideas. I Myself as a teacher who encourages students to be creative have used this project and made a set of jewelry from computer parts.

ÚVOD

Výroba šperků je mým koníčkem i profesní náplní. Jsem asistentkou na Fakultě umění a designu v Plzni v ateliéru Design kovu a šperku, kde studenty učím šperkařské techniky a studentům pomáhám při zpracování materiálů a výrobě šperků dle jejich návrhů. Při své praxi dílenského učitele jsem si všimla, že studenti často používají a zpracovávají netradiční materiály. Netradiční materiály jsou pro studenty inspirativní a jejich potřeba zpracování je různorodá. V dnešní době není směřodonné, aby byl šperk vyroben z drahých materiálů, šperk je prostředkem, který vyjadřuje naši kreativitu, naše vnímání toho co se děje kolem nás a proto šperk jako umělecké dílo může vzniknout i z odpadových materiálů.

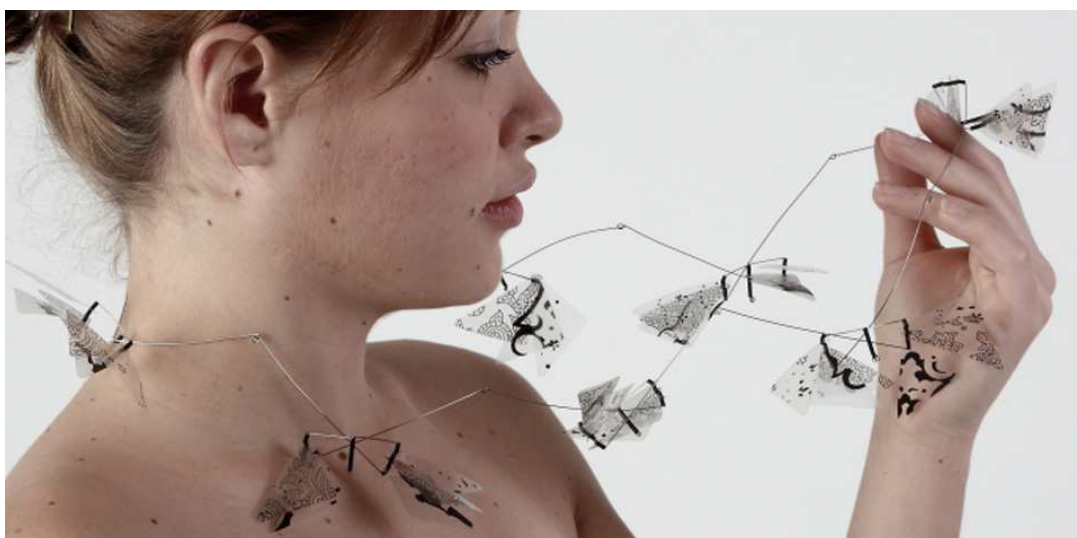
V teoretické práci jsem se zaměřila na kreativitu. A právě kreativita v umělecké oblasti je stěžejním prvkem v autorově tvorbě. Při vzniku uměleckého díla je důležité, aby studenti porozuměli veškerým procesům tvořivosti, na jejichž základě vzniká něco nového a

originálního. Každý člověk má potřebu sebereflexe. U každého člověka se seberealizace projevuje v různých formách, úrovních a oblastech a právě tvořivost je jedna z forem seberealizace. Studenti by měli porozumět všem tvořivým procesům, při kterých umělecké dílo vzniká. Vždy se jedná o práci, o hru s našimi představami, myšlenkami a fantazií na základě citlivého vnímání všeho kolem nás, všeho co vytvořila příroda i člověk. Na základě těchto schopností vidět věci z jiného úhlu pohledu a s využitím dovedností vznikají nová originální díla. Aby mohlo vzniknout nové originální dílo je důležité, aby se student orientoval v dané problematice, kterou zpracovává. Pro studenta je důležité zpracovávat rešerše, orientovat se v literatuře, umět pracovat s informačními technologiemi a zajímat se o navazující např.: vědecké či přírodovědné obory, které souvisí se zpracovávanou tematikou. Při vzniku díla je důležitá fantazie a motivace, jsou to důležité složky pro tvořivý proces, který má několik fází, které se různě prolínají. Studenti při zpracování tématu kdy jejich výsledkem má být umělecké dílo, se také potýkají s nejrůznějšími faktory a bariérami, které narušují vznik díla. Vždy je důležité, aby byl zvolen správný postup, metody a formy výuky a postoj vyučujícího k tématu a ke studentům.

V bakalářské práci jsem provedla průzkum, zda je pro studenty zajímavé tvořit šperky z odpadových materiálů, jaké mají důvody pro tvorbu z těchto materiálů a co se jim na této práci líbí. V bakalářské práci jsou uvedeny materiály, které se běžně využívají při výrobě šperků a uvádím i další odpadové materiály, které je možné zpracovat a využít pro šperk.

Mnoho studentů sbírá nejrůznější věci a materiály a byla jsem překvapena, jaké mají k těmto věcem vazby a jak jsou pro ně staré nebo nefunkční věci inspirativní. Tvorba šperků nebo jiných uměleckých děl z odpadových materiálů je pro studenty finančně dostupná a druhým stěžejním faktorem proč věci sbírají je nesouhlas a kritičnost k velké produktivitě spotřebního zboží, které po krátké době ztrácí svou funkčnost. Studenti preferují šetrný přístup k životnímu prostředí, a proto zpracovávají staré odložené věci, které jsou již pro někoho odpadem. Tyto věci jsou efektivně využity a transformovány a starým věcem je dán nový život. Zpracování odpadů na umělecké dílo je možná módní záležitostí, ale i já sama si myslím, že to je smysluplný počin.

Studenti si v rámci výuky vyzkoušeli práci s odpadovým materiálem a vznikla řada zajímavých objektů a šperků. (Obr. č.1,2)

Obr. č. 1, náhrdelník z fólií pro sítotisk, autor: Marcela Steffanová, foto: Marcela Steffanová

Obr. č. 2, brož z klávesnice, autor: Marika Sejkorová, foto: Marika Sejkorová

Učitel, který vede studenty ke kreativní činnosti, by měl být sám tvořivý, měl by umět vytvořit tvořivou atmosféru, podporovat humor a hravost a měl by i on sám studentům ukázat jak přemýšlí o daném tématu. Já jako vyučující jsem také zpracovala se studenty toto téma a využila odpadový materiál ve šperku a vytvořila jsem sadu šperků, které se skládají z chladičů z PC a odřezků plexiskla. (Obr. č.3) Brože jsou uschovány v etuji, která jako celek tvoří pomyslnou stavebnici.

Obr. č. 3 Brož z počítačového chladiče, autor: Miroslava Veselá, foto: Veronika Gocová

ZÁVĚR

Zpracování tématu bakalářské práce bylo pro mne velmi zajímavé a přínosné. Přínosem bylo zjištění, že studenti velmi rádi zpracovávají netradiční materiály, které jsou pro ně inspirativní a snadno dostupné. Velmi zajímavá byla spolupráce a diskuse se studenty, kteří s nadšením seznamovali spolužáky s materiály které sbírají a z jakého důvodu. Při zpracování odpadového materiálu byli studenti velmi zruční a využívali své znalosti a dovednosti o materiálech. Při samotném zpracování materiálů na šperk byli studenti velmi nápadití a bylo vidět, že je toto téma baví.

LITERATURA

- HLAVSA, Jaroslav. Psychologické problémy výchovy k tvořivosti. 1. vyd. Praha: Státní pedagogické nakladatelství, 1981. 239 s.
- MAŇÁK, Josef. Rozvoj aktivity, samostatnosti a tvořivosti žáků. 1. vyd. Brno: Pedagogická fakulta Masarykovy university, 1998. 134 s. Spisy Pedagogické fakulty Masarykovy univerzity v Brně; sv. 69. ISBN 80-210-1880-1.
- SIMMEL, Georg, O podstate kultúry: eseje, Vyd.Kaligram, spol. s.r.o., 2003, 222 s. ISBN 8071496049, 9788071496045
- ŽÁK, Petr. Kreativita a její rozvoj. Vyd. 1. Brno: Computer Press, 2004. 315 s. Business books. ISBN 80-251-0457-5

Kontaktní adresa

Miroslava Veselá, ZČU, FUD, Univerzitní 28, mvesel@fud.zcu.cz